

Bilag 1: Afgørelse om at forebygge konsekvenser af og håndtere risiko for vold og trusler for plejepersonalet ved sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg

Virksomhed	Region Syddanmark, Damhaven 12, 7100 Vejle
Beskrivelse af de faktiske forhold	<p>Virksomheden <i>Arbejdstilsynet har modtaget hørings svar fra Psykiatrien i Region Syddanmark. Hørings svaret er dateret den 17. januar 2011, og det er udarbejdet af Sikkerheds- og arbejdsmiljøchef Bo Jonø. Ved telefonsamtale den 24. januar 2011 oplyser Bo Jonø, at hørings svaret er udarbejdet af ham for den øverste sygehusledelse. Udkastet til afgørelse har ikke været til gennemlæsning eller i høring på sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg.</i></p> <p><i>De fremsendte bemærkninger til afsnittet ”Beskrivelse af de faktiske forhold” er vurderet og relevante oplysninger til denne afgørelse er indarbejdet i teksten med kursiv.</i></p> <p><i>Hørings svaret har ikke givet Arbejdstilsynet anledning til at ændre væsentligt i sin vurdering af virksomhedens arbejdsmiljø, og Arbejdstilsynet vælger derfor at træffe afgørelse i sagen.</i></p> <p>Om virksomheden: Hovedopgaven for Region Syddanmark er sundhedsvæsenet. Regionen har desuden et overordnet ansvar for den regionale udvikling og skal løse opgaver, som de nye kommuner ikke selv kan løse hensigtsmæssigt. For yderligere oplysninger henvises til: http://www.regionsyddanmark.dk/wm204699</p> <p><i>Fra hørings svaret fremgår følgende om arbejdsmiljøindsatsen generelt i psykiatrien:</i> <i>I forbindelse med hørings svar, henvises til vort møde med Arbejdstilsynet den 12. august 2010. Mødets primære formål var at informere om de initiativer, psykiatrien har iværksat for at skabe et bedre psykisk arbejdsmiljø i psykiatrien.</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>• Arbejdstilsynet blev informeret om den psykiske arbejdspladsvurdering, der var under gennemførelse. FMU har godkendt indsatsen, ligesom arbejdsmiljøgrupper og personale møder er p.t. i gang med at bearbejde deres lokale psykiske arbejdspladsvurdering.</i><i>• Arbejdstilsynet blev ligeledes informeret om, at Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling Esbjerg er i gang med at gennemføre et projekt om arbejdet med Marte Meo. Et uddannelsesprojekt for 70 sosu assistenter, der er støttet af Forebyggelsesfonden. Personalet skal lære det verbale og nonverbale sprog, som patienterne benytter i deres kommunikation med plejepersonalet. Målet er at assistenterne kan reagere på trusler og vold, før hændelsen optræder. Projektet bliver afsluttet inden udgangen af 2011. Resultatet af udviklingsprojektet bliver forelagt FMU, når det er afsluttet. Målet er at vurdere om psykiatrien kan have gavn af at integrere Marte Meo på de psykiatriske afdelinger</i><i>• Arbejdstilsynet blev også informeret om det forskningsprojekt om trusler og vold, som psykiatrien deltager i. Projektet bliver ledet af Arbejdsmedicinsk</i>

klinik i Herning, med deltagelse af Psykologisk Institut på Københavns Universitet. Dette projekt fokuserer på organisationens, gruppens eller/og individets betydning for trusler og vold i psykiatrien. Projektet er et 3årigt projekt ,der blev påbegyndt i foråret 2010. Vort mål med at deltage er at erhverve viden som kan bidrage til at reducere trusler og vold. Resultatet af udviklingsprojektet bliver forelagt FMU, når det er afsluttet. Målet er at vurdere om psykiatrien kan have gavn af at integrere elementer af forskningsprojektet på de psykiatriske afdelinger.

Sygehusledelsen og formandskabet i FMU har i 2008 besluttet at Psykiatrien i Region Syddanmark skal arbejdsmiljøcertificeres efter Arbejdsministeriets bekendtgørelse 923 af 21. oktober 2001 og den internationale standart OHSAS 18001. På FMU mødet den 15. maj 2009 blev procesplanen for implementeringen og psykiatriens arbejdsmiljøorganisation godkendt. Med baggrund i procesplanen er der blevet udviklet en psykisk arbejdspladsvurdering, der fokuserer på arbejdet med psykisk syge patienter og de generelle psykiske arbejdsmiljøproblemer, jf. Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Når studiet er gennemført, vil resultaterne blive forelagt FMU, med henblik på at implementere eventuelle erhvervede resultater.

Den psykiske arbejdspladsvurdering er gennemført i perioden april til 1. september 2010 og herefter har arbejdsmiljøgrupperne gennemført analyse af afsnittenes resultater, ligesom de enkelte afsnit løbende har behandlet de væsentligste risikobilleder. Arbejdsmetoden fremgår af: "Vejledning i gennemførelse af den psykiske APV", som alle arbejdsmiljøgrupper har fået tilsendt. Den psykiske arbejdspladsvurdering bliver gennemført en gang om året.

Det skal ligeledes bemærkes, at alle afdelinger i psykiatrien har en kendt og gennearbejdet metode til håndtering af kriser. De indeholder værktøjer som defusing, debriefing, supervision, intern psykolog og under særlige vilkår benytter en række afdelinger også en ekstern psykolog.

Hovedudvalget i Region Syddanmark har i 2010 bedt de enkelte FMU i regionen om at udarbejde et koncept for håndtering af kriser. Hovedudvalgets oplæg til institutionerne er, at krisehjælpen både skal omfatte de arbejdsrelaterede kriser samt de personlige kriser, der har betydning af medarbejderens arbejdsmiljø. Psykiatriens FMU vil på mødet i marts 2011 behandle et forslag til fælles retningslinier for alle afdelinger i psykiatrien. Målet er at harmonisere afdelingernes håndtering af kriser.

Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg

Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg har 53 sengepladser på tre modtageafsnit. Afsnittene er åbne med mulighed for skærmning, herunder aflåsning af en mindre del af afsnittet, halvdelen eller hele afsnittet. Afsnittene modtager patienter fra eget optageområde med alle former for psykisk sygdom, herunder retsanbragte. Afdelingen har endvidere 12 senge på et intensivt rehabiliteringsafsnit, som modtager patienter fra såvel psykiatrisk afdeling i Augustenborg som psykiatrisk afdeling i Haderslev. Det intensive rehabiliteringsafsnit er for svært psykisk syge med behov for en længerevarende, specialiseret og målrettet indlæggelse m.h.p. at patienten opnår så stor bedring, at vedkommende kan udskrives til eget hjem eller socialt tilbud.

Afdelingen har en tværfaglig sammensætning, og har en samlet personalenormering på ca. 170 stillinger omfattende følgende faggrupper:

- Lægestillinger (speciallæge i psykiatri, yngre læge)
- Plejepersonale (sygeplejerske, social og sundhedsassistent, plejer)
- Paramedicinsk personale (psykolog, socialrådgiver, ergoterapeut, fysioterapeut og sekretær).

Afdelingens opgaver er udredning, diagnosticering, behandling, rehabilitering og sekundær forebyggelse. Dette i forhold til:

- Skizofreni, moderat til svær depression, bipolar affektiv lidelse, moderat til svær personlighedsforstyrrelse, svære spiseforstyrrelser, andre psykotiske tilstande samt andre alvorlige, komplekse psykiske tilstande.
- Domspatients, herunder varetagelse af bestemmelser som domstolene har fastsat i forbindelse med anbringelses- og behandlingsdomme og surrogatfængslede.
- Afrusning ifm. suicidalitet, psykotisk tilstand samt som led i planlagt social rehabilitering.
- Misbrugsbehandling for dobbeltdiagnosticerede patienter.

For yderligere oplysninger henvises til:

<http://www.psykiatriensyddanmark.dk/wm267215>

Denne afgørelse vedrører plejepersonalet ved sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg. Arbejdstilsynet fik oplyst, at plejepersonalet på hvert sengeafsnit består af 25 medarbejdere. Der er på hvert sengeafsnit følgende bemanding i vagterne ved plejepersonalet:

- I dagvagt på hverdage 5 medarbejdere, i weekend 3 til 4 medarbejdere.
- I aftenvagt 4 medarbejdere, ved sygemelding 3 medarbejdere.
- I nattevagt 2,25 medarbejdere i og med, at der er en sygeplejerske, der dækker alle fire sengeafsnit.

Grundlag for afgørelsen

Besøg på virksomheden

- Anmeldt detailtilsyn den 27/8 2010. Fra Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg deltog konst. oversygeplejerske Anette Brink, afdelingssygeplejerske Janne Jørgensen, arbejdsmiljørepræsentant Peter Laustsen, arbejdsmiljørepræsentant Elsebeth Skousbøl og sikkerheds- og arbejdsmiljøchef Bo Jonø. Arbejdstilsynet var repræsenteret ved tilsynsførende Svend Henrik Mikkelsen og Pia Grauslund.
- Anmeldt detailtilsyn den 8/11 2010. Fra Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg deltog afdelingssygeplejerske Vivian Jalbo, afdelingssygeplejerske Janne Jørgensen, afdelingssygeplejerske Bente Bro, arbejdsmiljørepræsentant Anne Marie Staugaard, arbejdsmiljørepræsentant Agnes Espensen, arbejdsmiljørepræsentant Elsebeth Skousbøl og sikkerheds- og arbejdsmiljøchef Bo Jonø. Der var ved besøget et indledende møde afdelingen arbejdsmiljøorganisation samt rundvisning i et modtageafsnit ved afdelingssygeplejerske Vivian Jalbo. Derefter to gruppesamtaler med henholdsvis 2 til 3 yngre læger og 7 medarbejdere fra plejepersonalet. Arbejdstilsynet var repræsenteret ved tilsynsførende Svend Henrik Mikkelsen og Pia Grauslund.
- Anmeldt detailtilsyn den 25/11 2010. Fra Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg deltog arbejdsmiljørepræsentant Agnes Espensen, afdelingssygeplejerske Bente Bro, overlæge Bjarne Lorentzen,

arbejdsmiljørepræsentant Anne Marie Staugaard, sygeplejerske Kirsten Sønnichsen, afdelingssygeplejerske Vivian Jalbo, sygeplejerske Tove Lind, arbejdsmiljørepræsentant Elsebeth Skousbøl, afdelingsslæge Lukasz Perczynski, konst. oversygeplejerske Anette Brink, ledende overlæge Matilde Lajer, afdelingssygeplejerske Janne Jørgensen og sikkerheds- og arbejdsmiljøchef Bo Jonø. Ved besøget var der samtale med ledelsen i form af konst. oversygeplejerske Anette Brink, ledende overlæge Matilde Lajer samt sikkerheds- og arbejdsmiljøchef Bo Jonø. Tilsynet blev afsluttet med et møde med arbejdsmiljøorganisationen og ledelsen, hvor vi redegjorde for Arbejdstilsynets vurdering af arbejdsmiljøet og drøftede problemstillingerne fra gruppesamtalerne med arbejdsmiljøorganisationen og ledelsen. Arbejdstilsynet var repræsenteret ved tilsynsførende Svend Henrik Mikkelsen og Pia Grauslund.

Samtaler med medarbejdere og ledelse

- Arbejdstilsynet har den 8/11 2010 afholdt to gruppesamtaler med henholdsvis 2 til 3 yngre læger og 7 medarbejdere fra plejepersonalet fra Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg. Deltagerne var udpeget af arbejdsmiljøorganisationen efter vores ønsker med hensyn til anciennitet, funktions- og arbejdsområde. Vi tog ved samtalerne udgangspunkt i arbejdsmiljøvejviser nr. 33 "Hospitaller" og spørgeguiden for sengeafdelinger på sygehuse. Vi spurgte om tilstedeværelsen af følgende risikofaktorer: Vold, trusler og traumatiske hændelser, stor arbejdsmængde og tidspres samt høje følelsesmæssige krav ved arbejdet med patienter og pårørende samt om, hvordan virksomheden forebygger og håndterer risikofaktorerne. Desuden spurgte vi, om medarbejderne har kendskab til konsekvenser for afdelingen af eventuelle problemer i det psykiske arbejdsmiljø.
- Samtale med ledelsen ved Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg den 25/11 2010. Temaerne for samtalen var de samme, som blev drøftet med medarbejderne under gruppesamtalerne.

Afsluttende møde med ledelse og arbejdsmiljøorganisation ved Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg den 25/11 2010, hvor temaerne fra gruppesamtalerne blev drøftet.

•

Forekomst af risiko for vold og trusler om vold

Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg er en afdeling med åbne sengeafsnit. På de enkelte sengeafsnit er der mulighed for skærmning, herunder aflåsning af en mindre del af afsnittet, halvdelen eller hele afsnittet. Ledelse og arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at dørene til sengeafsnittene i praksis generelt er låst, da omfanget af patienter med behov for eller krav om afskærmning medfører, at det personalemæssigt ikke er muligt at håndtere, at en del af et sengeafsnit er ulåst.

Episoder med vold og trusler:

Medarbejderne oplyste, at der er sket en stigning i antallet af episoder med vold og trusler. Der var medarbejdere, der oplyste, at de hele tiden skal være opmærksomme på om, der sker noget på sengeafsnittet på grund af konflikter mellem patienterne eller trusler mod personalet. Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at der dagligt er trusler om vold fra patienter mod patienter og / eller ansatte. Der har været episoder, hvor patientens trusler om vold har været rettet mod den ansattes familie.

Voldsulykker:

På sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg har der indenfor det seneste år været konkrete voldsulykker med fravær til følge. Arbejdstilsynet medbragte ved besøgene seks arbejdsulykker, der var anmeldt indenfor det seneste år med baggrund i vold og trusler om vold. Sygefraværet knyttet til disse ulykker havde haft en varighed på fra 1- 3 dage til op til 3 - 4 måneder. Ledelsen oplyste ved besøget den 25/11 2010, at der netop havde været en hændelse, hvor den medarbejder var blevet sparket voldsomt i maven af en patient med indlæggelse på sygehus til følge.

Stofpåvirkede patienter:

Ledelsen oplyste, at der er udadreagerende patienter på afsnittene. De stofpåvirkede patienter blev nævnt som værende meget utilregnelige i den akutte fase. Ledelsen oplyste endvidere, at stofpåvirkede patienter ofte truer meget personligt mod den ansatte, og der har fra stofpåvirkede patienter også været truet med at man ville anvende sit netværk til vold mod ansatte. Medarbejderne oplyste, at det er ikke muligt for dem at forudsige, hvornår disse patienter bliver aggressive, truende eller voldelige. Ledelse og medarbejdere vurderede de stofpåvirkede patienter som værende afsnittenes farligste patienter.

Retspsykiatriske patienter:

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at antallet af retspsykiatriske patienter på afdelingen har været stigende. I august 2010 havde der været eksempel på, at der i alt havde været 18 retspsykiatriske patienter indlagt på de tre modtageafsnit. Ved Arbejdstilsynets besøg den 8/11 2010 oplyste arbejdsmiljøorganisationen, at der var 7 til 8 retsanbragte patienter fordelt på tre sengeafsnit.

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at ca. 90 % af de retspsykiatriske patienter har voldelig adfærd som en del af baggrunden for, at de er anbragt på afsnittet som en retspsykiatrisk patient. Mange har ligeledes en misbrugsproblematik med sig. Medarbejderne oplyste endvidere, at mange retspsykiatriske patienter tager deres adfærd fra det kriminelle miljø med ind på afsnittet, hvilket har skabt uro blandt de øvrige patienter.

Overbelægning:

Ledelsen oplyste, at der over længere tid hyppigt har været perioder med overbelægning på sengeafsnittene. Ved Arbejdstilsynets besøg den 27/8 2010 oplyste arbejdsmiljøorganisationen, at der havde været megen overbelægning i perioden fra februar 2010 til begyndelsen af maj 2010 med op til 28 patienter på et sengeafsnit normeret til 18 patienter. Ved Arbejdstilsynets besøg den 8/11 2010 var der ifølge ledelsen en overbelægning på i alt 9 patienter på de tre modtageafsnit. Der var eksempelvis 22 patienter på et sengeafsnit normeret til 18 patienter. Ved Arbejdstilsynets besøg den 25/11 2010 var der ifølge ledelsen en overbelægning på i alt 3 patienter på sengeafsnittene. Der havde dagene forinden været tomme pladser, medens der 14 dage forinden havde været en overbelægning på i alt 14 patienter.

Ledelsen oplyste på Arbejdstilsynets forespørgsel, at Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg er en afdeling med åbne modtageafsnit. Man kan ikke afvise henviste patienter. Der er døgnåbent på afsnittene, og mange patienter modtages i aftenvagten.

Medarbejderne oplyste, at det fremgår af informationsmateriale om Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg, at patienterne har enestue, og mange patienter har derfor en forventning om dette. Ved overbelægning på sengeafsnittene er der patienter, der må dele en enestue. Ved Arbejdstilsynets besøg den 8/11 2010 var der eksempelvis på et modtageafsnit fire enestuer, der var ændret til tosengsstuer. Medarbejderne oplyste, at der har været eksempler på, at der er patienter, der har truet medarbejderne med henblik på at få eller at beholde en enestue. Der har været patienter, der har truet med at slå den patient ihjel, vedkommende skulle dele stue med. Der har endvidere været konflikter mellem to patienter, der deler en stue.

Fra høringssvaret fremgår følgende om den psykiske arbejdspladsvurdering for Almenpsykiatrisk afdeling Augustenborg:

Sengeafsnittene og Lægegangen på Almenpsykiatrisk afdeling Augustenborg, har gennemført den psykiske arbejdspladsvurdering. Repræsentationen vurderes at være mellem 30 og 40 % af personalegruppen på de enkelte afsnit, ligesom det vurderes, at arbejdspladsvurderingen er repræsentativ. Et sammendrag af den psykiske arbejdspladsvurdering indgår som bilag 2 til høringssvaret.

Undersøgelsen viser,

1. at personalet i Almenpsykiatrisk afdeling Augustenborg generelt er mere belastet end gennemsnittet for hele psykiatrien.

2. at personalet generelt er mere belastet end gennemsnittet for hele psykiatrien, når det omhandler arbejdet med de psykisk syge patienter.

Personalet på sengeafsnittene oplever at 21,5 – 26,4% af samtlige risikobilleder er belastende. Lægegangen ligger på 7,7% og psykiatriens middelværdi er 8,6%. Det skal bemærkes, at personalet generelt er mere belastet af patienternes eller de pårørendes truende adfærd, frem for patienternes fysiske vold mod personalet. Disse forhold gælder både personalet på sengeafsnittene og på Lægegangen.

3. at personalet på sengeafsnittene oplever, at 7,9 – 11,7% af samtlige risikobilleder inden for det generelle psykiske arbejdsmiljø er belastende. Lægegangen har markeret 15,7% og psykiatriens medelværdi er 7,9%. Det skal bemærkes, at sengeafsnittene har markeret 8,9 – 16,7% af samtlige risikobilleder inden for kategorien ”Stor arbejdsmængde, tidspres og modstridende kraver markeret. Lægegruppen ligger på 30% og psykiatriens gennemsnit 15,4%.

Virksomhedens forebyggelse

Fra høringssvaret fremgår følgende om forebyggelse af konsekvenser af og håndtere risiko for vold og trusler for plejepersonalet:

Det er vor opfattelse, at psykiatriens arbejdsmiljøgrupper gennem arbejdet med den psykiske arbejdspladsvurdering håndterer risiko for vold og trusler i psykiatrien, ligesom de forebygger konsekvenserne af samme.

I forbindelse med behandlingen af den psykiske arbejdspladsvurdering vælger arbejdsmiljøgruppen selv de mest belastende risikosituationer, præsenterer dem for personalegruppen og er tovholder for behandlingen af dem. Som det fremgår af vejledningen, skal personalemødet undersøge årsagerne til, at medarbejderne har markeret det enkelte risikobillede og herefter fremkomme med forslag til at skabe forbedringer. Medarbejdernes beslutninger hænges op i personalerummet og resultatet behandles på flere på hinanden følgende personalemøder, indtil hele personalegruppen er enige om det fælles koncept, som de vil arbejde med for at reducere belastningen af den enkelte risikosituation.

Den psykiske arbejdspladsvurdering bliver gennemført en gang om året, hvilket giver arbejdsmiljøgruppen mulighed for at undersøge forbedringer over år samt at de år for år kan vælge de mest belastende risikosituationer.

Plan for håndtering af vold, trusler og traumatiske hændelser:

På Arbejdstilsynets forespørgsel bekræftes det, at afdelingen har en plan for håndtering af vold, trusler og traumatiske hændelser. Planen gælder for alle ansatte på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg. Ledelse og ansatte oplyser, at der altid gennemføres debriefing ved en psykolog samt følges op efter episoder, hvor dette skønnes relevant. De ansatte oplyste, at der generelt er god støtte fra ledelse og fra kolleger i forhold til håndtering af vold og trusler om vold.

Fra høringssvaret fremgår følgende:

Når hændelsen er sket, iværksætter samtlige afsnit i Augustenborg krisehjælp. Hjælpen iværksettes når skadelidte, funktionslederen eller kollegaerne finder det nødvendigt. Funktionslederen gennemfører en løbende opfølgning i forhold til den enkelte medarbejder. Indsatsen gennemføres indtil skadelidte er fuldt funktionsdygtig og tryk på arbejdspladsen.

Anmeldelse af vold og trusler:

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at arbejdsmiljørepræsentanterne tilbyder hjælp til skadelidte med at skrive anmeldelse efter en arbejdsulykke. De oplyste, at medarbejderne ikke altid får anmeldt trusler.

Daglige konferencer:

Ledelse og medarbejdere oplyste, at der gennemføres behandlingskonference to gange dagligt, hvor det er muligt at drøfte patienterne. Medarbejderne oplyste, at en enkelt voldelig eller truende patient kan fylde meget på disse konferencer.

Supervision:

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at der gennemføres supervision hver 14. dag for ansat plejepersonale i det enkelte sengeafsnit.

Kursus i konflikthåndtering, fastholdelses- og frigørelsesteknikker samt bæltefiksering:

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at de havde identificeret, at der var sket flere arbejdsulykker i forbindelse med bæltefiksering af patienter. På den baggrund har der fra september 2010 været et månedligt tilbud om et internt kursus for ansatte i konflikthåndtering, fastholdelses- og frigørelsesteknikker samt bæltefiksering. Der er et krav om, at plejepersonalet gennemfører kurset som en del af deres introduktionsforløb samt minimum hvert andet år.

Relationsuddannelse:

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at der er medarbejdere, der har gennemført en to - årig relationsuddannelse. Med denne uddannelse gives en dybere forståelse af, hvad der sker i relationen med patienten samt hvilken situation, man står i.

Skema til vurdering af forebyggelse af vold:

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at der ved indlæggelsen af en patient udfyldes et skema til vurdering af forebyggelse af vold. Der gives fra ledelsens side udtryk for, at der kan arbejdes mere systematisk med at

videregive en vurdering af forebyggelse af vold. Der var blandt ledelse og medarbejdere enighed om, at skemaer til vurdering af vold ofte lægges over i bilagsmappen, og skemaerne bliver dermed ikke læst. Der blev fra lægelig side givet udtryk for, at skemaet skal anvendes, medens der var ansatte i plejepersonalet, der gav udtryk for, at det kan påvirke relationen til patienten i en negativ og mere angstfyldt retning at kende til tidligere episoder omhandlende vold og trusler om vold.

Skema vedrørende kontroltab:

Medarbejderne oplyste, at skemaer vedrørende kontroltab udfyldes af nogle og ikke af andre. Ledelse og medarbejdere oplyste, at det ikke altid er muligt at tilbyde patienten de forebyggende tiltag, der er noteret på skemaet. Dette drejer sig om tiltag, hvor ansatte skal være til stede eksempelvis at kunne tilbyde at gå en tur med patienten.

Opfølgning efter magtanvendelse:

Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at der efter en magtanvendelse gennemføres en samtale med patienten følgende fokus: ”Kunne vi have gjort noget anderledes?”.

Nabohjælp:

Ledelse og medarbejdere oplyste, at der kaldes nabohjælp ved behov, og det er i de situationer muligt at få hjælp. Ved det afsluttende møde oplyste medarbejderne, at de på baggrund af relationsuddannelsen er blevet hurtigere til at kalde nabohjælp, idet de er blevet bedre til at læse en given situation.

Alarmhold:

Medarbejderne oplyste, at der i alle vagter er to ansatte på hvert afsnit, der har alarmvagt. Medarbejderne oplyste, at et alarmhold ved alarmkald kan komme til et afsnit, hvor eget personale har låst sig inde. Der kan i en sådan situation være en usikkerhed om, hvem og hvad alarmeren drejer sig om.

På Arbejdstilsynets forespørgsel oplyste medarbejderne, at alarmholdene ikke orienteres om potentielle alarmer. Der var medarbejdere, der ikke ønskede at have en viden om potentielle alarmer, da dette ville øge stressniveauet hos medarbejdere på alarmholdet.

Samarbejde med politiet:

Ledelsen oplyste, at der er udarbejdet en ny samarbejdsaftale med politiet. Den ny samarbejdsaftale er udarbejdet på baggrund af konkrete episoder, hvor det i situationen har været til debat om, de ansatte kunne få hjælp fra politiet. Der har eksempelvis været problemer med at tilkalde politiet i forbindelse med en episode, hvor de ansatte havde tilbageholdt en surrogatfængslet patient. Den ny samarbejdsaftale var ved Arbejdstilsynets besøg den 25/11 2010 i høring ved politiet, og den var således endnu ikke trådt i kraft. Ledelsen oplyste, at samarbejdsaftalen ville blive sendt ud i uge 48 2010 som en gældende aftale, hvis der ikke var kommentarer fra politiet. Det er med aftalen præciseret, at de ansatte ved ønske om hjælp fra politiet skal betone, at der er tale om personfare for de ansatte.

Forebyggelse af indsmugling af stoffer:

Sikkerheds- og arbejdsmiljøchef Bo Jonø oplyste, at der i Region Syddanmark er et igangværende projekt i psykiatrien, hvor der er fokus på flugtmulighed og indsmugling af stoffer. Arbejdsmiljøorganisationen oplyste, at der kan gennemføres lægeordineret visitation ved patienter, hvor der er mistanke om

	<p>besiddelse af stoffer. Det er endvidere muligt at afvise besøgende, der ikke er nærmeste pårørende til patienten m.h.p. at begrænse en indsmugling af stoffer. Arbejdsmiljøorganisationen oplyste endvidere, at der sker indsmugling af stoffer til patienter på afsnittene. Det blev nævnt, at et modtageafsnit har vinduer ud til gaden, og der er sket indsmugling af stoffer om natten via disse vinduer.</p> <p><u>Overbelægning:</u> Ledelsen oplyste, at der ved en overbelægning på 3 til 4 patienter på hvert sengeafsnit tages kontakt til almenpsykiatrisk afdeling i henholdsvis Haderslev og Kolding med henblik på, om de kan aflaste afsnittene. Der har dog været overbelægning på op til 28 patienter på et sengeafsnit normeret til 18 patienter.</p> <p>Arbejds-mæssige konsekvenser Der har på sengeafsnittene været konkrete arbejdsulykker, hvor der er sket fysisk skade på medarbejdere med kortere og længere sygefravær til følge. Der er ligeledes medarbejdere, der har haft sygefravær på baggrund af chok som følge af aggression og trusler. Ledelse og medarbejdere oplyste, at der har været episoder, hvor medarbejderne har kontaktet politiet med henblik på akut assistance.</p> <p>Medarbejderne oplyste, at der er et øget stressniveau hos medarbejderne ved en konstant opmærksomhed på, om der er fare for konflikter, vold og / eller trusler. Der er medarbejdere, der går på arbejde med angst på grund af trusler om vold fra patienter. Der er medarbejdere, der er påvirkede af gentagne trusler om vold. Trusler om vold mod medarbejdernes familie blev nævnt som værende meget ubehageligt for medarbejderne.</p>
<p>Begrundelse for afgørelse</p>	<p>Begrundelsen for afgørelsen tager udgangspunkt i en vurdering af, om og hvordan risikoen for vold og trusler om vold er til stede i arbejdet, og hvordan virksomheden har forebygget problemerne.</p> <p>Det er Arbejdstilsynets vurdering, at arbejdet med patienter på sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg ikke er planlagt, tilrettelagt og udført, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Der er risiko for, at de konstaterede problemer med utilstrækkelig forebyggelse af risikoen for vold og trusler om vold i arbejdet kan have indvirkning på medarbejdernes fysiske og psykiske sundhed både på kort og langt sigt.</p> <p>Vi har ved vurderingen lagt vægt på, at risikoen for vold og trusler om vold i arbejdet ikke er forebygget tilstrækkeligt. Det bygger vi på følgende:</p> <p>På sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg modtages patienter med alle former for psykisk sygdom, herunder retsanbragte, til pleje og behandling. Sengeafsnittene er døgnåbne, og der kan ikke afvises henviste patienter. Der har i 2010 været flere længerevarende perioder med overbelægning på op til 22 – 28 patienter på sengeafsnit normeret til 17 - 18 patienter. Der er blandt andet sket en stigning i antallet af retspsykiatriske patienter på sengeafsnittene. Dette er patienter, hvor ca. 90 % har voldelig adfærd som en del af baggrunden for deres indlæggelse på et sengeafsnit. Arbejdstilsynet anerkender, at der er et samarbejde med almenpsykiatrisk afdeling i henholdsvis Kolding og Haderslev med henblik på aflastning af</p>

sengeafsnittene. Dette sker dog først ved en overbelægning på 3 - 4 patienter på hvert sengeafsnit. I 2010 har der været tilfælde, hvor der har været en overbelægning på mere end 3 – 4 patienter på hvert sengeafsnit.

Omfanget af patienter med behov for eller krav om afskærmning har medført, at det personalemæssigt ikke er muligt at håndtere, at en del af et sengeafsnit er ulåst. Dørene til sengeafsnittene er således generelt låst selv om, at sengeafsnittene er defineret som værende åbne afsnit med mulighed for skærmning, herunder aflåsning af en mindre del af et sengeafsnit, halvdelen eller hele sengeafsnittet.

Der er dagligt trusler om vold fra patienter rettet mod medarbejderne eller mod medpatienter. Indenfor det seneste år har der været arbejdsulykker med baggrund i fysisk vold og / eller trusler om vold med sygefravær fra 1 – 3 dage og op til 3 – 4 måneder til følge. Der er arbejdsredskaber til forebyggelse af vold og trusler om vold så som skema til vurdering af forebyggelse af vold og skema vedrørende kontroltab, men disse anvendes ikke systematisk af medarbejderne.

Der har været tilfælde, hvor medarbejdere ved alarmkald er kommet til et sengeafsnit, hvor sengeafsnittets eget personale har låst sig inde. Der har i en sådan situation været en usikkerhed om, hvem og hvad alarmeren drejer sig om.

Sengeafsnittene har som udgangspunkt enestuer til alle patienter, men i forbindelse med overbelægning på sengeafsnittene har der været patienter, der deler en enestue. Dette har øget konfliktniveauet i sengeafsnittene i og med, at der har været episoder, hvor medarbejderne er blevet truet af patienterne på baggrund af, at to patienter skulle dele en enestue. Der har endvidere været konflikter mellem patienter på den samme baggrund.

Der er patienter, der har en misbrugsproblematik, og plejepersonalet skal håndtere stofpåvirkede patienters adfærd. Disse patienter kan være meget utilregnelige i den akutte fase. Et af sengeafsnittene har vinduer ud til offentlig vej, og der er sket en indsmugling af stoffer til patienter på sengeafsnittene eksempelvis via disse vinduer. Arbejdstilsynet anerkender, at medarbejderne gennemfører tiltag som lægeordineret visitation ved patienter og besøgsrestriktioner til forebyggelse af indsmugling af stoffer til patienter på sengeafsnittene. Der er ligeledes et igangværende projekt i psykiatrien i Region Syddanmark med fokus på flugtmuligheder og indsmugling af stoffer. Resultatet af dette projekt er ikke kendt ved Arbejdstilsynets besøg.

Der har været konkrete episoder med vold eller trusler om vold med personfare for medarbejdere, hvor medarbejderne har kontaktet politiet med henblik på hjælp. Der har været tilfælde, hvor der fra politiets side har været til debat, om de skulle hjælpe. Arbejdstilsynet anerkender, at der er udarbejdet en ny samarbejdsaftale med politiet. Denne samarbejdsaftale var i høring ved politiet ved Arbejdstilsynets besøg den 25/11 2010, og effekten af samarbejdsaftalen er således ikke kendt ved Arbejdstilsynets besøg.

Der er medarbejdere, der er påvirkede af gentagne trusler om vold mod dem selv eller mod deres familie. Der er medarbejdere, der går på arbejde med angst på grund af trusler om vold fra patienter.

-

	<p>Arbejdstilsynet vurderer derfor samlet, at arbejdet med psykiatriske patienter på sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg udsætter medarbejderne for en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko. Utilstrækkelig forebyggelse af risiko for vold og trusler om vold forøger medarbejdernes risiko for at få stress og stressrelaterede sygdomme som fx angst, depression og hjertekarsygdomme. Udsættelse for vold og trusler kan endvidere forøge medarbejdernes risiko for at udvikle såkaldt posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD). Medarbejderne risikerer endvidere fysiske helbredsskader, herunder alvorlig legemsbeskadigelse.</p>
Afgørelse	<p>Virksomheden skal forebygge konsekvenser af og håndtere risiko for vold og trusler for plejepersonalet ved sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg, så arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt både på kort og på langt sigt.</p>
Hjemmel for afgørelse	<ul style="list-style-type: none"> • § 38 og § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010. • § 4 og § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse.
Vejledning	<p>Arbejdstilsynet kan rådgive generelt om en række metoder til at forebygge problemer i det psykiske arbejdsmiljø. Områder, som kan være centrale med henblik på varige løsninger, er nævnt nedenfor. Det kan være hensigtsmæssigt, at I selv foretager en afdækning af konkrete og specifikke løsninger til forbedring af det psykiske arbejdsmiljø, herunder at I inddrager medarbejderne i en sådan afdækning.</p> <p>For at forebygge risikoen for vold og trusler om vold kan I f. eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • med arbejdsmiljøorganisationen som et centralt omdrejningspunkt analysere problemstillinger knyttet til vold og trusler om vold og implementere tiltag, der kan nedbringe konflikt- og trusselsniveauet i sengeafsnittene. • sikre en fælles holdning til anvendelse af relevante arbejdsredskaber til forebyggelse af vold og trusler om vold. • sikre at relevante arbejdsredskaber til forebyggelse af vold og trusler om vold kan anvendes af medarbejderne. • sikre at medarbejderne med den ny samarbejdsaftale med politiet får den fornødne hjælp fra politiet. • implementere eventuelle forslag til tiltag fra det igangværende projekt i psykiatrien i Region Syddanmark med fokus på blandt andet indsmugling af stoffer. <p>I kan læse mere om at forebygge vold og trusler om vold i At-meddelelse om voldsrisiko i forbindelse med arbejdets udførelse på adressen www.at.dk/vejledninger/4-08-4. Se også håndbog om psykisk arbejdsmiljø på adressen www.at.dk/handbog-om-psykisk-arbejdsmiljo og At-publikationen om arbejdsbetinget stress på adressen www.at.dk/arbejdsbetinget-stress.</p>

Til Arbejdstilsynets brug	P-nr. 1003320931 - Vores sag: 20110011006/5 - Arbejds miljøproblem nr. 391693 - Kategori: Psykisk arbejdsmiljø

Tilbage melding om tids- og handlingsplan

Sendes til:

Arbejdstilsynet
Tilsynscenter 3
Postboks 1228
0900 København C

Tilbage melding om tids- og handlingsplan om at forebygge konsekvenser af og håndtere risiko for vold og trusler for plejepersonalet ved sengeafsnittene på Almenpsykiatrisk Afdeling Augustenborg
Afgivet til:

Region Syddanmark, Damhaven 12, 7100 Vejle

Blanketten skal indsendes til Arbejdstilsynet senest den 18. april 2011.

Tids- og handlingsplanen skal indeholde oplysning om:

- Hvilke initiativer virksomheden eventuelt allerede har taget for at løse problemerne.
- Hvordan virksomheden yderligere vil forebygge og håndtere problemerne.
- Hvornår problemerne vil være løst.

___ Tids- og handlingsplan er vedlagt

Blanketten skal underskrives af virksomheden og arbejdsmiljørepræsentanten.

Undertegnede bekræfter at være blevet gjort bekendt med ovenstående

Dato

Underskrift ledelse

Dato

Underskrift arbejdsmiljørepræsentant

Til Arbejdstilsynets interne brug:

Vores sag: 20110011006/5

Vores ref.: Pia Grauslund
1003320931

20100331406 T